

вантажів до 2015 року можуть збільшитися на 7–8%, пасажирів – на 1,9%, а у перспективі до 2020 р. вантажів – у 1,2–1,7 рази, пасажирів – у 1,2–1,3 рази. Констатовано, що на сьогодні транспортна система України не в повній мірі готова до забезпечення перевезень у таких обсягах [4].

До 2015 р в Україні повинні з'явитись привабливі умови для мультимодальних і транзитних перевезень і має значно поліпшитись інфраструктура транспортних коридорів. З урахуванням модернізованої інфраструктури, з 2016 р. по 2026 р. активізується розвиток міжнародного транспортного коридору “Європа – Кавказ – Азія”. Важливо, що в Україні сьогодні вже діє концептуальна модель розвитку транс'європейських систем. Країна почала досить ефективно регулювати перевезення вантажів у прямому міжнародному залізнично-поромному сполученні за участю портів, національних залізничних і судноплавних компаній. Підписано “Технічний додаток про основні принципи експлуатації залізнично-поромних комплексів на Чорному і Каспійському морях”. Це відкрило широкі перспективи для створення ринку нафти, що допоможе похитнути монополію російської нафти. Кооперуючись із Туреччиною, Україна може вирішити питання взаємовигідного енергетичного забезпечення, і виходу на ринки Північної Африки та Азії. У ці регіони Україна може постачати великі обсяги продовольства. Чорне море у цьому плані є надзвичайно важливим транспортним ресурсом.

ЛІТЕРАТУРА

1. *World Economic Outlook Databases (WEO). International Monetary Fund [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2011/02/weodata/index.aspx>.*
2. *IEA World Energy Outlook 2012 / Мировой энергетический обзор. Международное Энергетическое Агентство, 2012 г. // Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.rgwto.com>.*
3. *Статистика / Державна служба статистики України, 1998–2012 // Режим доступу до даних: <http://ukrstat.gov.ua/>.*
4. *Trade structure of country groupings by product // UNCTAD Handbook of Statistics. 2012.*

ЮЛЯ КОНИК

Науковий керівник

д.е.н., проф. Савельєв Є. В.

ПОСИЛЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ

Міжнародна конкурентоспроможність банківської системи – це здатність зберігати свої ринкові позиції в умовах активного впливу на банківський сектор фінансово-економічної політики інших країн і іноземного капіталу. Вирішення проблеми забезпечення конкурентоспроможності банківської системи відріз-

няється особливою складністю у зв'язку з багатовекторністю його впливу на процеси соціально-економічного розвитку. Підтвердженням важливості підтримки належного рівня конкурентоспроможності банківської системи є перелік показників, який характеризує її як рейтинг конкурентоспроможності країн світу. Так, Україна у рейтингу Глобального індексу конкурентоспроможності за 2012–2013 рр. поліпшила свої позиції на дев'ять пунктів і зайняла 73 місце серед 144 країн світу, які досліджувалися (рис. 1).

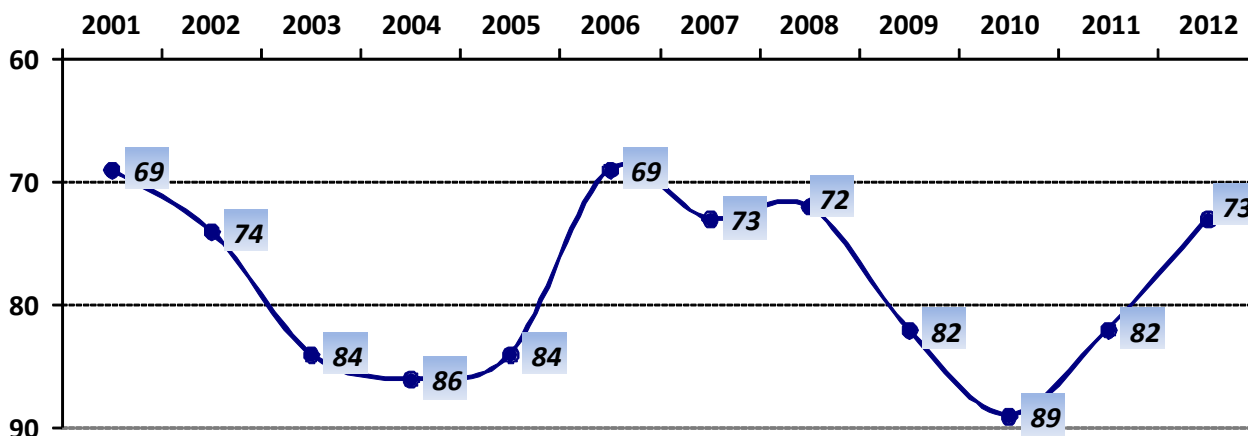

Рис. 1. Позиція України у рейтингу Глобального індексу конкурентоспроможності у 2001–2012 р. [3]

Позиція України підвищується другий рік поспіль (після падіння на 17 пунктів у 2009–2010 роках) і досягла докризового рівня. Проте Україна все ще залишається у групі країн, які не досягли середнього показника конкурентоспроможності, і значно відстає від розвинутих держав.

В останні роки роль іноземного капіталу в банківському секторі України зростає. Станом на 01.01.2013 року кількість діючих банків з іноземним капіталом збільшилась до 53, з них 12 банків – зі 100% іноземним капіталом (рис. 2). Причиною входження іноземних банків на інші ринки є пошук не переповнених, менш розвинутих та менш ефективних ринків для того, щоб реалізувати свою конкурентні переваги, такі як: якісніші послуги, менші відсоткові ставки на кредит, досконаліше управління ризиками, більший розмір капіталу.

Рис. 2. Динаміка участі іноземного капіталу в банківській системі України [2]

Проте, не зважаючи на широке розмаїття операцій банків на інвестиційному ринку, банківський сектор національної економіки демонструє тенденцію до скорочення обсягів інвестиційного портфеля на користь кредитного. Відповідно, у табл. 1 представлено рейтинг банків (кращі 10) України за відносними показниками. Така ситуація зумовлена низкою чинників, зокрема: (1) відсутність ефективного функціонуючого фондового ринку; (2) вищою дохідністю кредитних операцій, в порівнянні з інвестиціями; (3) ширшим спектром ризиків, що виникають при здійсненні інвестиційних операцій, та складністю їх прогнозування і оцінювання; (4) відсутністю у банків грошей для здійснення довгострокових інвестицій; (5) наявністю у вітчизняних комерційних банків дочірніх структур.

Таблиця 1

Рейтинг банків України за відносними показниками (%) станом на 01.01.2013 [1]

Банк	Рентабельність активів (ROA)	Рентабельність капіталу (ROE)	Ліквідність (Liquidity)
ПРИВАТБАНК	0,90%	8,40%	22,90%
УКРЕКСІМБАНК	0,20%	0,90%	32,40%
ОЩАДБАНК	0,70%	3,10%	26,30%
РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	0,10%	0,50%	24,60%
ПРОМІНВЕСТБАНК	0,50%	4,30%	9,50%
UniCredit (УКРСОЦБАНК)	0,00%	0,10%	18,50%
ВТБ БАНК	2,80%	23,50%	13,50%
ДЕЛЬТА БАНК	0,30%	3,30%	18,30%
ПУМБ	1,00%	6,40%	22,00%
НАДРА	0,00%	0,00%	10,40%

На сьогоднішній день в Україні більшість банків асоціюють вирішення проблем підвищення конкурентоспроможності з практичними питаннями росту ефективності шляхом зниження витрат, збільшення диференціації ризиків, розширення спектру пропонованих послуг, підвищення прибутковості, завоювання і утримання ринку.

Розглядаючи проблему підвищення конкурентоспроможності вітчизняних банків, не можна не зупинитися на інноваціях, які так активно і масово обговорюють теоретики і практики усіх сфер діяльності країни, оскільки це вектор модернізації усієї економіки України. Впровадження інновацій – основа конкурентної стратегії банку по різних сферах впровадження (ринки, клієнтські групи, канали збуту, технології і т. д.). Вони формують портфель інвестиційних проектів, сприяють органічному розвитку банку, максимізують можливості існуючого бізнесу та організовують новий, збільшують доходи.

Слід зазначити, що в провідних зарубіжних банках за останнє десятиліття створена ефективна система управління і стратегічного планування інноваційної діяльності для підвищення гнучкості і адаптивності бізнесу [4].

Одним з інноваційних напрямів модернізаційного розвитку національної банківської системи повинно стати розширення міжнародної діяльності. Без

цього не видається можливим досягнення українськими банківськими організаціями прийняттого рівня міжнародної конкурентоспроможності. Цілком очевидно, що не усі банки в змозі на практиці активно розвивати міжнародний бізнес, оскільки їх більшість сконцентрована на вирішення насущних проблем і тактичних завдань. Особливо це характерно для регіональних банків. У зв'язку із цим доцільним буде проведення кластеризації вітчизняних комерційних банків і виділення тих груп, які здійснюватимуть інтеграцію в міжнародний фінансово-банківський простір. При цьому можливий розвиток приватно-державного партнерства, включаючи державні гарантії, захист національних інтересів і забезпечення економічної безпеки країни. На державному рівні дієвими заходами по підвищенню національної конкурентоспроможності можуть бути законодавче регулювання діяльності іноземних банків (та їх філій), антимонопольне регулювання, стимулювання добросовісної конкуренції за допомогою нагляду і підтримки фінансової стійкості банку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бюлетень НБУ. – 2012. – № 2. – С. 54–58.
2. Основні показники діяльності банків в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
3. Про внутрішнє та зовнішнє становище України у 2013 році: Щорічне послання Президента України до Верховної Ради. – К.: НІСД, 2013. – 576 с.
4. Смовженко Т. С. Инновационные стратегии зарубежных банков, 2010 / Т. С. Смовженко, С. Б. Егорычева. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://finanal.ru>.

ВАСИЛЬ МАРТИНЮК

ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ ЄС У ПРОЦЕСІ ЗМЕНШЕННЯ ЧАСТКИ ТІНЬОВОГО СЕКТОРУ У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ В УКРАЇНІ

Одна з особливостей сучасного світового господарства полягає в тому, що інтенсифікація процесів глобалізації, інтернаціоналізації та транснаціоналізації супроводжується постійним зростанням обсягів тіньової економіки, зокрема у сфері зайнятості.

Дослідження даного явища на прикладі розвинутих зарубіжних країн, зокрема, країн Європейського Союзу, являє особливий теоретичний та практичний інтерес, оскільки, уряди цих країн розробили відносно ефективну, у порівнянні з рештою світу, систему заходів для протидії тіньовій економіці у сфері зайнятості.

Загалом, “відмивання брудних” грошей досягло загрозливих для світової спільноти масштабів (наприклад, тільки в Таїланді його обсяг щорічно досягає